

MAMASAFARI

(i ostale stvari)

OLJA SAVIČEVIĆ IVANČEVIĆ

SADRŽAJ

ISTANBULSKE RAZGLEDNICE	2
Dvoje	3
Vrag & sloboda	4
Zatvorim oči, čujem grad	5
Žena pod šeširom	6
Mala ulica za seks	7
Pismo mužu	8
Listanbon	9
Standardan život	10
Prinčevi	11
 MAMASAFARI	 12
Mamasafari	13
Socijalizam	14
Marijina priča	15
Planinska teta	16
Tijelo moje majke	17
Dijete i ja	18
Unuka	19

Komšiluk	20
Lik	21
Kad sam prvi put vidjela tvoje lice	22
Dječak i djevojčica	23
Djevojčica i dječak	24
Imanje	25
The blue shoes	26
Žena i krv	27
Početak ljeta	28
35 godina laži	29
Iznad Ravene, Lisabona	32
Atentat	33
Control freak	34
Tihi bijeli muškarac	35
Ljeto '91	36
Novi heroj ulice	37
Neki ljudi	38
Kolja	39
Bicikl	40
Anika	41
Pisali su knjige	42

SOUNDTRACK ZA SLIJEPE PUTNIKE	43
Šegrt	44
Bossanova	46
Sajmeni dan	47
Srijede	48
Odlazak malih admirala	49
Berlinska soba	50
Humbert	51
Rep	52
O autorici	53
Impresum	54

Ovaj rukopis započet je na rezidencijalnom boravku u Istanbulu zahvaljujući stipendiji europske mreže za promicanje književnosti i knjiga “Traduki” i splitske udruge “Kurs”.

ISTANBULSKE RAZGLEDNICE

DVOJE

T. mi pokazuje jedan grafit na zidu zgrade, priča da je prije nekog vremena netko po cijelom gradu ispisao: Preklinjem te, ne vraćaj se.

To je strast, kaže T.

Kako znaš da nije poruka treneru nogometnog kluba? Ili političaru?

Pitam.

Misliš?! Ma nije, ne vjerujem. Ali palo mi je napamet da su to možda napisali Orhanu Pamuku kad je bio otišao iz Turske.

Malo šutimo i hodamo istanbulskim uzbrdicama. Ja i dalje mislim da se radi o nogometu, ali ne upirem, ipak je ovo njen, a ne moj grad.

T. grabi ispred mene i više za sebe kaže: Ma to ti je nešto između dvoje.

VRAG & SLOBODA

S vragom sam se našla u osam ispred džamije na Galati i on je odmah počeo pričati o slobodi na način zbog kojeg sam pomislila da je urednik nekih novina ili diplomat.

U gradu si u kojem postoji baš sve i ne poznaje te baš nitko, jesi li spremna uzeti to, pitao je.

Ali ja nikad nisam sasvim spremna i nikad me nije zanimalo sve.

Vrag zakoluta očima, odvuče me u prvu mehanu, pa u sebe trpa delicije s menija: janjeće i pileće kebab, punjene patlidžane, japrak-sarmice, rakiju od anisa, ananas na štapiću, paprike s orasima, crni čaj i bademe na ledu, školjke, čorbe, ključali humus, marinirane skuše, bureke i baklave, goveđe salame i sufle vulkano, ovčji sir s nanom, pa džigericu i nekoliko kocki šećera.

Mora da si jako gladan? pitala sam uviđavno. A vrag uzme štrkljavog konobara očalinka, umoči ga u jogurt i zagriže, ispljune naočale, zadovoljno podrigne i kaže: Uzmi sve što ti život pruža.

Ali ja nikad nisam sasvim spremna i nikad me nije zanimalo sve.

ZATVORIM OČI, ČUJEM GRAD

Orhan Veli Kanik

Ujutro to je tihi saksofon s terase obližnjeg bara, ovdje gore na najvišem katu; galebovi, druge ptice, i čest zvuk brodske trube sa Zlatnog roga, ulični radovi, povremeno fragmenti razgovora sa stubišta, tuđi jezik. Nadljudski glas s minareta prati grupni mrmor iz džamije, a kasnije jave se vrišteći, sa sokaka, sitne mačke, izbliza umiljate i malenih glava, pa istočnjački ritmovi, pjevačica tužnog glasa, prodavači ribe i začina, performer i instrumentima kojima ne znam nazive. Na ulici Istiklal jedan starac pjeva i umire, unuk mu pridržava mikrofona. Ne čujem zvono tramvaja i neki mladić s velikim bijelim zubima, skoro dijete, miče me s tračnica. Njegovi prijatelji se veselo smiju kad kažem: spasio si mi život. Taksisti, konobari i trgovci iskaču iz svojih kutija, nude sve za nekoliko lira: madam, lejdi, skinite naočale lejdi, da vam vidim oči. Ljudi i psi i automobili, buka navijača. I srce puno krvi koje nabija u ušima, uho koje trepće kao oko: grad je DJ i ima barem 50 milijuna ruku kojima vrti ploče na pozlaćenim pultovima, na mesarskim pultovima, na trgovačkim pultovima, na svetim pultovima i barem 50 milijuna ljudskih, psećih, mačjih, gumenih nogu, nogu koje plešu ko da im gori pod stopalima i šapama, kao da se tlo izmiče, kao da sve to izmiče razumu.

ŽENA POD ŠEŠIROM

Šarenom cestom preko Beşiktaša, zaputila sam se u Ortakoj.

Taj Ortakoj je nestvarno mjesto, ali tri sata angažiranog hoda – to ne spominje nitko. Drugačije su ovdje relacije.

Uz cestu prolazi milijun žena, a nijedna šešir nema.

Ribari u luci, taksisti u taksijima, vjernici pred džamijom, čuvari s puškama, djevojčice kraj česme: neka strankinja pod širokim obodom.

Za natrag ipak, ne budi luda, hvatam autobus do Taksima, kondukter kaže: lira i nešto sitno. Čini mi se baš smo zaglavili u jednoj od tri beskrajne kolone, a nitko nikome ne psuje mater, putnici prate stvari kroz prozor. Zirkam u njih (možda nešto znaju), oni u mene (pod obodom). Pola sata ne znači puno. Drugačije su, ima bit, relacije.

A na Taksimu milijun žena, ali nijedna šešir nema.

MALA ULICA ZA SEKS

Živim u shopping centru svijeta, radi od 0 do 24. Postoje, na primjer, ulice za rasvjetna tijela, pa kad to krene nikad kraja svjetiljkama, čipkastim abažurima, lusterima, žaruljama svake fele; zatim ulica vijaka i matica, pa beskrajan niz ribljih restorana, jedan sokak gdje se mogu kupiti ovčje glave i iznutrice kakvih nema ni u anatomske atlasima. Nedaleko je i crveno-crna ulica sa jazz klubovima, pa ćilimi, ćilimi, ćilimi, a svaki leti, aleje baklava i lokuma, izlozi po kojima curi meso i med i tako redom, dok ne zaboje noge, a pamet stane.

Ulica za seks je neugledna nizbrdica, jedna od mnogih kojima se može spustiti do obale i dokova uz koje su privezani brodovi za Bospor i Aziju. S lijeve strane ulice otvorene su kutije prepune kondoma rinfuzo. Muškarci, uglavnom mlađi, sjede u grupicama, po zidovima i ulaznim stubištima, puše i razgovaraju, čekaju svoj red. S desne strane nema izloga, samo ogromna metalna vrata. Jedno krilo je otvoreno i vidi se kućica na kapiji: dva policajca legitimiraju i pregledavaju mušterije prije nego što ih puste u kupleraj.

Žene ovuda baš i ne prolaze, osim ako ne zalutaju i osim nas dvije.

T. mi kaže: Ne bulji tako ko seljanka i ne, nemoj ih fotografirati, mogao bi izaći policajac. E, da vidiš kako je dan nakon Ramazana, muški red je duži od ulice.

Što ne bih buljila, kažem, bulje i oni u nas.

Spominjem joj Flauberta koji je ovdje proveo nekoliko tjedana, pa posjetio i neki bordel, ma baš ovdje na Galati. A otkrio je tih dana – piše Flaubert svom prijatelju Bouilhetu – sedam ranica na penisu, ajme. (Početak sifilisa koji je zaradio, valjda, u Beirutu, ali to ga, navode izvori, nije osobito sprječavalo u kurbaluku. Za više informacija konzultirati pomalo zajedljivog O. Pamuka, *Istanbul*, V&R, str. 313)

Na izlazu, prema mostu Galata, gdje se sudaraju vjetrovi s Crnog i Mramornog mora, a mnoštvo ribara lovi srdele ili neku sličnu ribu, naletimo na kolonu pokrivenih turskih tinejdžerki i mnogih gospođa pod hidžabima: one nose transparente i palestinske zastave. Dok ih pratimo pogledom, oči ribara plove na golim leđima neke turistkinje koja upravo prelazi most.

PISMO MUŽU

Nisam poginula u potresu i nije me ubila bomba koja je jučer, zbog predizborne kampanje, eksplodirala u Istanbulu. Znam da novine ne donose vijesti o omjeru tirkiza i purpura u ovom gradu, jer koga bi takvo što zanimalo, to su stvari za domaćice. Smrt je vijest, a od živih stvari one političke naravi.

Dragi, ti si zaboravio, preživjeli smo strah s obje strane nišana, bilo je to doma.

Nepravda koju nam nanosi tijelo, kaže iskustvo, mora jednom prestati.

Svi krvnici će iza brave, umirit će se tlo koje podrhtava, ali zadovoljština koju nazivamo pravdom neće doći. Ipak: postoje mnoga zadovoljstva, na to se isplati koncentrirati.

Jedini strah koji ću zadržati je onaj da će me iznenadni prekid programa, neka idiotska katastrofa, spriječiti da zgrabim tvoje ruke, i one druge sitne, koje su me dočekivale nespremnu, češljale i uporno gurale na zrak.

Ni danas ni sutra za čitavo čovječanstvo, kako god okreneš, ne postoji važnija vijest na svijetu od te da si našu malu, baš jučer, u Splitu, naučio voziti bicikl.

LISTANBON

Četiri sobe imam na Galati, deset prozora, osam stolaca.

Bar tri sobe su uvijek prazne, devet prozora, sedam stolaca.

Imam i balkon, u bilo kojem gradu pogled je isti na Bairro Alto. Na tom balkonu, u bilo kojem gradu, ti se nadviruješ preko ograde, do tvog ramena stoji visoka žena s bob frizurom, brblja i uvlači dim iz nargile.

Ne slušaš pažljivo, gledaš nizbrdo, niz ulicu u kojoj prodaju bubnjeve. Na ulici čovjek pjeva refren koji glasi, otprilike: nije najteže umrijeti prije smrti, najteže je htjeti oživjeti iza tog, najteže je htjeti oživjeti iza tog.

Dan je sunčan i nedjelja: ljudi i mačke uživaju u svojoj koži. Mačke promatraju ptice. S trga prema balkonu uzlijeću ptice. Na balkonu ti se okrećeš prema meni, duboko u pozadini, u snu: u jednoj od četiri sobe sjedim na jednom od osam stolaca pokraj jednog od deset prozora. Ti kažeš: Probudi se, moramo sići dolje. Napokon sići u Listanbon.

STANDARDAN ŽIVOT

Kava i voda. Vijesti pregledane na brzinu, vješanje mokrog rublja, odlazak u trgovinu. Volim rutinu, ima ritam.

Standardan život je ugodan dan bez fabule.

Razmičem zavjese i već sam blizu prvim gostima na vrhu restorana, izgleda kao da doručujemo na istoj terasi.

U prolazu kucnem na prljavo staklo grlici na odvodnim cijevima i spustim joj kruh. Šetnje su duge i u stan uvijek donesem nešto novo, stvari koje ću zapisati i tako zadržati; knjigu ili presnimljen turski film s engleskim titlom, i namirnice.

Zatim: fotografije prolaznika, jer u gradu su ljudi ono što je u prirodi voda.

Strankinju ponekad tješe i osmijesi trgovaca (da to su zagrljaji među nepoznatim ljudima).

Kada grad predahne i terase se isprazne, a noć ispuni bijelim pticama, širim prozore, brojim udarce krila. Volim rutinu, ritam.

PRINČEVI

Bezbrizno groblje poviše Ejupa sa šetnicom između nišana. Tu se ne radi o smrti kao o strašnoj i mističnoj zemlji.

Tu su dječaci u bijelim plaštevima i blistavim cipelama koji se spuštaju niz široke stube, pridržavajući čudesne kapice. Stepenice kroz groblje penju se na brdo Pierre Loti kao strijele: prolaze posred starih i novijih smrti ravno kroz život. I mi smo s njima danas u beskrajnoj šetnji.

Gore na vrhu mala je kavana u francuskom stilu: tamo je živio Pierre Loti pisac koji je volio Istanbul: dao im je ljubav i njena laskanja, i oni su mu uzvratili brdom.

Žene u dugim bež mantilima i svilenim marama šetaju bebe. Žene u dugim bež mantilima i svilenim maramama puše nargile.

Tražim dječake u prinčevskim odijelima i nalazim ih dolje na trgu. Ponosni su i svjetlucaju. Jako su se proljepšali. Oni nastupaju. Danas je dan sunećenja.

Jedan otac mi prilazi i s osmijehom nudi lokum. Ako ga uzmem možda će stići u raj.

MAMASAFARI

MAMASAFARI

Neki ljudi žive i umru gore od svojih krava.

Krave su do smrti mukale po poljima kad su odveli ljude.

Kad to ispričam znancima okrenu se sebi, kao da sam luda.

Kako o tome pričati na konferencijama? Za konferencije to je previše prakse.

To je previše prakse čak i za poeziju.

Sjećam se livade na kojoj plačem jer se bojim malog psa, šume u kojoj se izgubim, a pas me nađe.

Na fotografijama koje su nam donosili, iz zgarišta je izrasla čupava mlada trava i divlji luk.

Mama je danas stranac i ona ide na izlet, na safari u svoju zemlju.

Ima li tamo, kamo putujemo nas dvije rentakarom Gianni, cvijeća iz nezrelog ujakova pršljena. Ili taklja za nečije rajčice viri iz bakinih bezubih usta.

Iznajmit ćemo apartman u obližnjem gradiću.

Jednom kad odemo na našu planinu.

Planiramo taj safari dvadeset godina, svakog proljeća.

SOCIJALIZAM

Bile smo sretna mama, sestra, ja u kući i na izletu. Pa naš otac, živo brdo bio je on, s brkovima i cigaretom, pulover, Remarque, kanta benzina, plavi auto i pjesma na radiju.

Zlatan je taj postament među krtijama, samo zamisli april u industrijskom predgrađu.

Zato nikad ne vičem na mrak, ja pjevam iz mraka. Svjetlom i zlatom zalijevam gluhe zdjele na visećim kredencama iz perioda kasnog socijalizma. Spašavam kavu, brašno, sol, prezle, šećer.

MARIJINA PRIČA

Imam pet godina i bosa idem livadom,

a prema meni ide kiša,

a ispred kiše trči žena,

a za ženom preko polja trči munja

i ubije je.

Oprosti, ne znam zašto, al ova me priča uvijek nasmije.

Zato što je istinita.

PLANINSKA TETA

Gdje je otišla naša teta sa crnim licem i plavim očima, pitali smo se.

Bila je već stara, al nikad prije nije napuštala selo i zaselak s kukurijekom i košnicom.

Svoje glava, brza i mršava, nosila je pijetla na ramenu, za doručak pila je rakiju, mogla je rasparati svinju za slaninu i puno je psovala, njene su priče bile sjajne i njene su oči bile blistave.

Kamo je otišla ta osebujna teta, mirisala je na kiselo vime i vunu i bježali smo iz njenog zagrljaja, a sad nam je, eto, žao.

Kažu da su je odveli u grad, našli smo je u gimnastičkoj dvorani sa starcima, bolesnu na školskoj strunjači. Pitala je: je li ovo zatvor, pa ako nije zašto ne smijem izaći?

Pitala je i: što je s mojim životinjama?

Tamo je otišla naša planinska teta s ovčjim pramenom u crnoj kosi. A ja sam otišla nad šumski bunar i viknula tajnu: jebem vam mater svima.

Odvukla je za sobom kuću, livadu, brdo, psa i mene. Kažu da ju je odveo mladi vojnik.

Odvukla je za sobom sjenik, ovna, sušaru, šljivik, snijeg i ljeto i mene.

Tamo je otišla naša planinska teta, nije se vratila. Kažu da ju je odveo moj dragi ili netko njemu sličan.

Kasnije je došla i treća vojska i do temelja spalila kuću. Livadu, brdo, psa i mene. Ovna, šljivik, snijeg i ljeto i mene.

TIJELO MOJE MAJKE

Dijete nije pošteno, dijete pamti što je njeno tijelo uzelo: u ljutnji uskraćen poljubac i kad me lagano, ali odlučno rine pod haljinom. Kasnije pamtim što sam ja dala, namjerna zalijetanja i velike srdačne zagrljaje. Njeno je tijelo struna i spremno uzmaknuti. Izvana meko, sipa i sipina kost, iznutra je polomljeno kost po kost.

Čelom i obrazima opipavam mamu: njen žilavi život, tanku energiju. Majčinstvo je samorazumljivo i bespotrebno kao vatromet; zdjelice i lopatice, prevelike grudi za tako mršavo tijelo i veliki bijeli zubi predviđeni za veliki smijeh. Mršavo tijelo moje majke povijeno je kao pitanje, kolateralna žrtva. Iznutra ona je puder, pepeo i vijavica.

Zaboravlja koščate češljeve duboko u mojoj kosi, pa kaže: gdje su mi ono prsti. Polaže ruke na moju glavu, glavu na moje ruke. Tako, tako. Miriše djevojčica koju njeguju dobre sestre.

DIJETE I JA

Cijelo smo jutro dijete i ja služeći se oštrim oruđem s obale

Vadile nijema stvorenja iz mora.

Prvo smo ih izronile, mrežicama izvukle na rivu:

Tu su morska sisa trpovi i nekoliko velikih puževa i ostale životinje koje ne krvare pa se

Nije činilo posebno okrutno raskidati ih i zgnječiti potom

Prstima iščupati neku tajnu sedef sluzavo ukusno srce

Poučila sam je načinu na koji se zvijezda priprema za sušenje

I načinu na koji od ježinca uz malo pažnje može izraditi pepeljaru

Sunce je pripeklo i čitavo vrijeme bilo s nama u tom prljavom poslu oko

Proizvodnje suvenira

Napokon, dijete mi je pokazalo kako ubiti kamen:

Prvo ga oživiš, pa onda.

UNUKA

Sto puta ti u sebi kažem: Antice Milice, bolje da si umrla.

Tvoji su sinovi mrtvi ili nesretni.

O čemu se tu radi? Previše sudbine za jednu obitelj. I neprijatna narav.

Znam sve stvari o tebi koje nisam znala nekad, dok si me čuvala u neobičnoj kutiji svog stana.

Ispoliranog i mirisnog, bez ijedne fleke na podu ili sudoperu.

Ispod prozora tvoje sobe jurili su automobili i nosili naš san duboko u noć, u gradove svijeta.

Povrće je sirovo, riblja juha neslana, zec hladan, rese na tepihu nepočešljane. Kao da te nije ni bilo.

Ustvari, još je i gore.

KOMŠILUK

Ovo je moja siromašna i pokvarena zemlja, ovo je moja prljava ulica s ružnim kućama, ovo je polusvijet s kojim sam odrastala, moj povratak kući u kojoj je ljeti vruće, a zimi studeno, moj zatucani provincijski gradić na obali i bijeg.

Ovo je moj loš pedigree, loza bludnih i sitnih grabežljivaca, proganjanih, ubijenih i samoubojica, obiteljskih bullyja, šećeraša i mudraca s osnovnom školom.

To je moja kuća i moj komšiluk, a ovo sam njihova ja.

LIK

Da je smrt žena, da ima 36 godina, tamnokosa je i visoka 166 do 167 cm, navodi Saramago. (Točno toliko smo slične, pomislila sam prošlog ljeta, čitajući.)

Kod Prousta smrt je debela crna žena, kod nekih drugih autora je mršava i voli ljubičastu boju.

Pasolini (ako je vjerovati Kovaču) za smrt kaže: Montažerka.

U mom romanu bila je majmun, zatim papiga, naposljetku se preobukla u autoricu, ukrala identitet. Može se shvatiti i kao cameo. Neki to baš i nisu razumjeli, pitali su zašto je to trebalo.

Na sreću, ne postoji čvrsta granica ni granični prijelaz između života i književnosti, ali ni između književnosti i smrti.

Zato jer najviše što moramo napraviti je isplaziti jezik smrti.

KAD SAM PRVI PUT VIDJELA TVOJE LICE

Kad si bio dječak sa crnim očima i crnim zubima ljubavi, kad si bila djevojčica sa crnim očima i bijelim zubima ljubavi, kad si bio moj nepreboljeni srednjoškolski dragi s usnama poderanim od poljubaca, kad si bio muškarčina sa sivim očima mornara ljubavi, kad si bila moja draga prijateljica, kad sam bila smrtno zaljubljena u tebe tri nezaboravna zimska dana, kad mi nisi dala prići, kad sam ti ukrala momka ljubavi, kad sam te zavoljela iako si totalni kreten, debeo i ćelav i oženjen, ljubavi, kad sam te ostavila radi totalnog kretena, tebe koji si me najviše volio, ali mi nisi dao disati, znala sam da će nešto među nama biti, da ćemo se vjenčati i praviti djecu, ljubavi, i moja kćer sličići na lica mojih ljubavi kad sam ih vidjela prvi put i zauvijek.

DJEČAK I DJEVOJČICA

bilo je to na selu. ležali su ispod kamiona pokraj velike prednje gume. ona se ležeći na leđima rukom naslanjala na gumu. virile su joj žute sandale i gole potkoljenice s jedne strane i čitava glava s druge strane, ispod kabine. tako je imala dobar pregled zbivanja na livadi i pred kućom. ispred kuće njihovi su roditelji lovili bolesnog ovna. i ona je bolesna od neke rijetke opasne bolesti. on je tiho rekao da će je izliječiti pomoću cvijeća. u redu ako ti kažeš da će to pomoći, rekla je glasom bez nade. ali požuri da ne umrem. vratio se s kukurijekom, zumbulima, lišćem lješnjaka, djetelinom i zlasticama. ona je zatvorila oči, doktor joj je skinuo gaćice s malo zebnje u prstima, pa poslagao kukurijek, zumbule, lišće lješnjaka i ostalo od pupka naniže, a zatim joj je pažljivo, da se cvijeće ne raspe, obukao gaćice. rekao: sad će ti biti bolje.

DJEVOJČICA I DJEČAK

popodne, u sate kad je zabranjeno ići na more, djeca trče po sobama. dvoje se zaključaju u najhladniju sobu, sjevernu, koja je čak i ljeti puna ugodnog polumraka. nitko nas ne traži, zaključa ona poslije nekog vremena. mogli bi se skinuti goli. ali ne gledaj. mogli bi probati ono. zar te ne zanima. ona svuče šorc i legne na krevet. a onda on legne na nju. što sad, pita on. goli su i nepomično leže. iste su visine i grudi im izgledaju jednako. pa ništa, kaže ona, to je valjda to, ustaj, težak si.

dječak se odmakne. njegov penis je malen i tanak i ona ga ne bi dodirnula ni da je na koljenima zamoli. je li to bilo jebanje, pita dječak.

ona sjedi na rubu kreveta i plače. jao, sigurno sam trudna. jao, jao, zavapi i on.

IMANJE

Imam bore oko očiju smijalice i jednu pokraj usana plakalicu.

Nosim bebu, svjetliju od meda, oprano rublje miriše, a muž iznosi kovrče na grudima, dolazi s crnom iskrom u očima, vodi nježnog mačka i bijelu barku.

To je moje imanje, što sam stekla.

A imam i mrtvo dijete u trbuhu, na bolničkom smetlištu, pola mrtvog oca u grobu, ispod vaze, noge su mu na bolničkom smetlištu,

i prljavo rublje i probušene čarape, imam kao i svatko s naše plaže,

i nepreboljene preboljene, bolesne, pojebane...

Obitelj koju je raznijela granata, a dovršio birokratski nož.

Imala sam i neku budalu od koje sam patila nekoliko godina, da je bolest umrla bih, ovako ništa.

Imam i gromke sestre s puno muževa i djece, svi na kraju godine prođu s pet i damo im para.

Moja me mater nađe, pa mi kaže: Sunce, koje si me sa Zemljom sastavilo.

Imam knjige, stol, stolicu. Ne trebam više od dva kubna metra za ono što jesam i što ću biti u smrti, a imam više.

Odrasla sam, to mi govori moje imanje:

Kad smo bili mali, suze su bile vrele, sad nas hlade.

Kad smo bili mali od smijeha nas je bolio trbuh, a sad se smijemo da ne boli.

Sve što se događa dogodilo se.

THE BLUE SHOES

one cipele oko kojih se nismo mogli složiti

jesu li ipak zelene? ostavila sam ih pod krevetom u bolničkoj sobi 52

bile su još meke i neiznošene i možda ih je

lice u žutom koje se pojavljivalo izjutra

uzelo za svoju nećakinju.

u hodniku je hlapio oštar vonj ženske krvi:

crna before i svjetlocrvena after.

kao dijete čitala sam o kraljicama iz čijih su koraka rasle ruže,

ali što je ostalo iza mojih cipela, osim sukrvice?

ŽENA I KRV

Gledala sam žene u bolnici, čekale su na hodniku, a ispod spavaćica od flanela na pločice je kapala krv.

Na zidu sobe je visio poster Isusa Krista. Jedna je rekla: Šta on tu radi, šta zna?

Trbuh joj se smješкао kao snješko bijelić i ostao je još dugo takav, a dijete umrlo.

I mi ostale, žene iz hodnika i sobe, rodile smo smrt.

Većinu vremena ne želim razmišljati o stvarima koje su se dogodile kad sam bila bespomoćna i ljuta, puna krvi.

Jer možda nepravedno pomislim kako sam te tri puta rodila, a jednom i donijela na svijet.

Kad se igraš pored mene i rano je proljeće na obali, zamišljam tvoje sestre: nikad ih ne pomazim i one plaču.

POČETAK LJETA

Nakon gubitka ostaje mi čuđenje

Kad li sam samo stekla sve to

- sada već uludo potrošeno - bogatstvo.

Mora da sam ipak uživala

Dok sam hodala pod bijelim šeširom uz rub plaže i bacala djecu u valove.

Moj muž bi došao k meni i stisnuo mi ruku:

Jesmo li sada sretni?

Ja bih se trgnula i skupila obrve kao kazaljke u šest i pol, rekla:

Sklopimo ležaljke bliži se ura za večeru.

Imamo dovoljno vremena za još jednu hladnu kavu.

I onda vrlo sporo kući.

(Dok ti brišem ostatke pijeska s ramena, molim te, ne zaboravi:

Uvijek sam to radila tako da te ne porušim.)

35 GODINA LAŽI

1. Lažem, nisam gladna ni mokra, nije mi hladno. Plačem da me zagriš, jer se bojim da ćeš nestati.
2. Lažem da plačem da me zagriš, jer se bojim da mi nećeš dati tu igračku, tu igračku, tu igračku i onu tamo šarenu igračku, ključeve i mobitel.
3. Lažem da si me jako udario kanticom po glavi, jer te mrzim ko psa, jer se bojim da ćeš mi oteti moje koje je samo moje.
4. Lažem da sam slučajno razbila vazu, bacila sam je o pod da me primijetiš, jer se bojim kad pričaš sa svojim prijateljicama da su ti one važne, a ja baš i ne.
5. Moja je ljepša od tvoje. Moj je snažniji od tvog. Tvoje je tvoje, a moje je bolje. Jer se bojim da nisam dobra i da ću nestati.
6. Lažem da sam pojela juhu ili marmeladu od šipka. Juhu sam pljunula u cvijeće, šipak me svrbi oko usta, sakrila sam to pod krevet. Jer se bojim da ćeš me natjerati da sve pojedem. A kako bi tebi bilo da jedeš novine, pijesak, sapun i to.
7. Lažem da se bojim, jer se bojim da će svi očekivati da budem hrabra i radim hrabre stvari.
8. Lažem da imam sestru blizanku, jer se bojim ako sam ovako jedna da ti neću biti dovoljno jedinstvena.
9. Lažem da sam lagala, jer se bojim da ćeš me istući.
10. Lažem da se bojim da bi me primili u krevet, jer me strah da ću odrasti.
11. Volim izmišljati. Stalno izmišljam stvari i pričam o njima kao da se radi o istini. Lažem jer se bojim da moje priče neće biti uvjerljive. Govorim: stvarno i majke mi.
12. Lažem da ne volim debelu i da sam zločesta kao i ostali: žao mi je debele, ali više se bojim da neću biti dobar prijatelj ostalima.
13. Lažemo da nismo znali, znali smo mi sve, ali nije nam se išlo s vama, bojali smo se da će nam bit dosadno. Lažemo?

14. Odvratan si, jer se bojim da te volim, a ti si odvratan.
15. Lagala sam tebi i sebi da me zanimaš, jer si tako normalan i nezanimljiv. Čitala sam o djevojci koja je prodala svog psa, jer se bojala da se ne zaljubi u psa.
16. Lagala sam da ni mene nije briga, tebi je važnije što će frendovi, a ja se bojim da ću umrijeti ako svi saznaju da ću umrijeti bez tebe.
17. Početnici: glumila sam razvrat, jer si ti glumio iskustvo. Takvi lažljivci, jer smo se bojali.
18. Lažem da sam bolesna, jer se bojim da neću uspjeti. Delete.
19. Lažem, gladna sam, ali bojim se ako jedem povećat ću volumen mesa i smrtnosti.
20. Smijem se i kad sam nesigurna, ponižena, prestrašena, kad mi je neugodno, jer se bojim da će me žaliti.
21. Lažem da nisam sretna! Presretna sam! Ali bojim se da je moja sreća neukusna, da će vas moja sreća povrijediti.
22. Lažem da odlazim zato što si bio zao, okrutan i grub. Bio si, ali bojim se da će te više povrijediti ako kažem istinu da ne želim s tobom otići u Zaragozu i da želim spavati s mnogim drugima.
23. Lažem da prezirem novac, jer se bojim da ga volim.
24. Lažem da prezirem udobnost, jer se bojim da više ne bih mogla izdržati ni jednu godinu bez svilenog pamuka i maslaca karite.
25. Lažem da sam spremna rađati djecu, jer se bojim da je to samo jedan od načina da pobjegnem od sebe.
26. Lažem da mogu podnijeti dijete kad vrišti noću, jer se bojim ako to izrekнем da ni dana neću izdržati, da ću otići ravno u ludnicu.
27. Lažem da volim običan život, jer se bojim povjerovati da mi je zlo od manjeg otpora.
28. Lažem da volim svoje ljubavnike, jer se bojim da nismo specijalizirani za ljubav, samo za specijalne efekte.
29. Lažem da sam gluplja, luđa ili slabija od vas, jer me strah vaše gluposti,

beskrupuloznosti i zadaha iz usta.

30. Lažem da nisam ovisna o televiziji, slatkišima, seksu, internetu, cigaretama, šopingu, novcu, jer se bojim da smo prokleti.

31. Lažem, jer su me plašili istinom.

32. Lažem sve manje, bojim se da se ne isplati.

33. Lažem da te mogu sačuvati od zla, jer znam da će te istina preplašiti.

34. Lažem da imam odgovor i da liječim poljupcem u čelo, jer znam da će te istina preplašiti.

35. Lažem kao pas da ću zbog tebe živjeti zauvijek. Ipak, spremna sam.

IZNAD RAVENE, LISABONA

Ne voli me moj dragi, onako kako ja ne volim sve ostale.

S nekom tupavom toplinom i dragošću, ne želi me ponekad ubiti, ne gubi razum, ne trči kroz noć, ne ostavlja žene pred televizorima, ne kaže u ponoć: dođi, dolazim.

Pijesak koji smo pregazili, a da nismo upali, njegovo poštovanje umjesto niskih tonova ljubomore, njegove dužnosti umjesto glave u oblaku dok me nosi, dok ga nosim, visoko na rukama kao ludo sunce iznad Ravene, Lisabona. Istina, njemu se diže kad sam u blizini, ali on uspijeva izaći na kraj s tim. A dok vodimo ljubav, uvijek zazvoni telefon.

Zašto bih jela papir, kad po njemu mogu pisati? Toliko o takvoj ljubavi.

ATENTAT

pitaš li se ikad što danas radi tvoja revolucionarka. kome plete uzicu na barikadama. koga izdaje. koga svlači iza debelih zastava.

primijećena je kad su nove sufražetkinje jurnule na odbor: protiv mesa, protiv krzna, protiv kravljeg mlijeka, protiv trupa. za pravo i pravicu i naš grad.

sreli su je na paradi kako zavodi ćelavi stereotip s obje strane. oduvijek je bila subverzivna i klela se: u posljednje vrijeme nema prave revolucije.

povukla je svoje tamne trepavice u šume poput tužne gerile. ta sita la pasionaria koja je brijala noge britvicom tvoje supruge. i šaputala: moj lijepi, veliki, lijepi.

izvjesno će ti postaviti bombu pod rebra. okrenut će ključ, kad već pomisliš da nastupa era mira. i privilegije.

CONTROL FREAK

Ovo je rekao jedan glumac: kad upoznaš ženu na koju ti se uvijek diže, oženi je, to je najbolji recept za sreću. Očekujem da isto vrijedi i obrnuto: kad sretnoš glumca kojeg bi uvijek ljubila filmski, zgrabi ga.

Stvari su jednostavnije nego što se priča.

Strpi se, radi u polju dok se polje ne automatizira. Netko naprosto leti, nekome za preskočiti redak klupu trebaju debele knjige iz kineziologije.

Kad zaboraviš stvari koje znaš iz knjiga, sjedni piši pjesmu. Ne misli o svom okusu dok te jezik istražuje. Ili misli sve najbolje.

TIHI BIJELI MUŠKARAC

prvih godina braka njen suprug je sanjao kako ga raznose granate. njegova ratna godina, je li to poglavlje koje ga objašnjava.

ponekad iznad njega ona osjeti jednostavnu zvijezdu koja ga ljulja u san. inače

ne razmjenjuju previše riječi ni poljubaca.

ima skladan torzo, a njegove su dlačice guste i plišane i nema orden i nema miris, osim kad smrdi kao prestrašeni dječak.

kad u snu krikne, supruga privije njegovu sijedu glavu na svoje nesigurno srce.

LJETO '91.

A bilo je nečeg uzbudljivog u onom srpnju na plaži od građevinskog materijala.

Vojni brodovi su čekali naredbu. Tromblon je mogao probiti naša srca rumunjskih gimnastičarki. Gipka i prazna.

Baš se ništa osim tog dosadnog rata nije događalo i ti si se uskoro udala da utekneš od strogog bogaoca.

Tada na plaži '91, čekale smo da se momci vrate iz rata, al vraćali su se mrtvi i ludi. Maštale smo da smo dvije bogate plastične kućke u bijelim jednodijelnim kostimima, a ispod nas je Kalifornija. I dolaze mornari i svaki ima mišićavu dikciju Deana Martina i gelirani val u kosi. U vojnom i političkom smislu, nas nikad nije bilo.

Zato gledaj tu plamenu kročeru i zamišljaj da nam dolaze mornari.

Sve će biti u redu. Moraš samo uzdahnuti i izviti ramena.

NOVI HEROJ ULICE

Faco, ti si heroj ulice i parka i trga i stadiona. Drugovi te tapšu, nekoliko starijih mužjaka odobrava, nekoliko curica koje urliču, histerično sretno. Mocar si i uzbuđen, ti si napravio neku važnu stvar. Bacio si kamen na pederčinu. Bacio si kamen na Ciganina. Bacio si kamen na Srbina. Jebo si majku Židovu. Razbio si pičku lezbačama. Pretukao si pretučene, spalio si spaljene, stavio si značku označenima, kamenovao si kamenovane, progonio si progonjene, i ostat ćeš budan i osnažen, jer oni će se opet odnekud pojaviti sa svojim bolesnim pjesmama o ljubavi, sa svojim umobolnim pjesmama o ljepoti, sa svojim nakaznim pjesmama o slobodi.

Faco, ti si junak, ti si u gomili i ona ti kliče, tebe prešutno podržavaju od kanala do fotelje, u tebe se ufaju na oltarima, ti si zlatan mladić, ti si čedo sistema, u najgorem slučaju tebe toleriraju. Imaš sedamnaest godina i potpisao si se na zid: SMRT.

NEKI LJUDI

neki ljude rode se i odnese ih kućama sretna obitelj. grle ih i maze i ponekad prekore i kupe im onoliko stvari koliko mogu i čuvaju ih kad su bolesni, peru ih blagim sapunom i vode na more i čuvaju ih kad zajebe stvar. imaju prijatelje završe škole posao u struci nešto što ih uzbuđuje ili veseli i nađu ljubav i onda ih možda snađu i djeca, dvoje, troje, zdrava, malo nestašna. vole se i slušaju muziku, potom manji financijskih problemi, koja svađa, možda i nevjera, manje vjerojatno, ništa opasno po život, a i rodbina se ne petlja pretjerano. iz svega izađu bolji neki ljudi. ako bude rat ili katastrofa, bijeda, to neke ljude zaobiđe. kasnije, u starosti, umru im roditelji od starosti, djeca snađu svoju djecu, a neke ljude zdravlje i dalje dobro služi, potom manji problemi s očima, možda gastritis, artritis, pa polako ali vedro sa sličnim ljudima bijele kose i krhkih kostiju putuju brodom u zemlje sredozemlja ili autobusom po srednjoj europi, a kad su kući čuvaju unuke, pušu u vatru i kite bor. neki ljudi peku kolače do smrti.

KOLJA

kolja ima problema s očima pa vidi one koji mu stižu ravno u susret, a ne vidi one koji mu prilaze ili prolaze sa strane.

zbog tih problema, za ručkom u menzi na otvorenom, on ukapa neke kapi pod kapke i gleda gore u krošnje i svod.

za to vrijeme čovjek za našim stolom priča o arapinu koji je stigao na neku crnogorsku plažu i razmotao ćilim, pravi tepih iz dnevne sobe. i cijela arapinova porodica, a bila je brojna, kupala se u moru i sjedila na tom golemom ćilimu. raširenom na žutom pijesku, između suncobrana.

neki za našim stolom su šutjeli, neki su se čudili, netko se nasmijao.

kolja je, jednako gledajući nebo, pitao: koje je boje bio taj ćilim?

ne znam, valjda šaren, ćilim je ćilim.

ali, koja je boja prevladavala, crvena, zlatna, tirkizna, modra? ne da se kolja i dalje gledajući u krošnje i svod. koja je boja prevladavala. i kakve su bile šare. to je najvažnije kad pričamo o ćilimu.

o gabbah, hereke, ushak, tabriz, kazak, kashan, saruk, nain, bidjar, mir, isfahan, shiraz, kerman... i ostalima.

BICIKL

Neka je slava biciklu! Bicikl i ja smo kentaur.

Između svega što na put kreće, bicikl ima pravu mjeru, pogotovo: u brzini kretanja, u snazi koju daje i uzima, u radosti.

U radosti,

koja nije puka sreća, a nije ni cigansko veselje,

zuji tihi, jednostavni mehanizam.

Radost

je pitomo srce ove metalne životinje.

Slava biciklu koji me iz moje ulice pronio kroz slavoluke zabranjenih hotelskih gradova i plaža, uvijek malo brži od čuvara.

Slava biciklu na nizbrdici koji nas je, zaslijepljene suncem i prašinom, spasio od seoskih pasa.

Slava biciklu na kojem sam se penjala po ljubav na jedan, a potom spuštala po ljubav na drugi kraj grada, bez bicikla to nikad ne bih uspjela, mlada, brza i puna ljubavi.

Čast i dika brižnom biciklu sa sjedalicom za bebu, kao i onom bez kočnica, onom za vjetrenje suknje po šumskim stazama, kao i onom koji opstaje na asfaltu.

A svakako, čast i nogari koju si naknadno ugradio na naš bicikl, jer je, čim luda vožnja stane, ta mala podrška neophodna za ravnotežu.

ANIKA

Anika se pojavila na vratima s cvijećem, a za njom je ušao njen otac, krupan čovjek s nekoliko sjedih u gustoj crnoj kosi.

Odrastala sam s njim, bili smo nerazdruživi, ali nismo se vidjeli dvadeset godina, od početka rata.

A sad, evo, Anika (4).

Ušla je sa stručkom žutih maslačaka, ubranih pred zgradom, za mene.

Vani je proljeće, vani je autobus kojim ću otići, koji vozi uz rijeku, i kuće bez očiju koje sam poznavala, ona polja pokraj kojih ću samo proći, i psi bez ljudi.

Ali to će biti sutra ili možda jučer.

Sad je Anika, sitna i slatka kao sreća, koja govori: ubrala sam ti cvijeće, i sljedeći je trenutak visoko u mome naručju. Sretna sam, kaže dijete, baš sam sretna.

Glasom kojim smo nekad govorili tajne, tiho mu šapnem: nikad joj nemoj ispričati. Njen otac sjeda pored mene.

PISALI SU KNJIGE

Rađali su djecu. Tijela su letjela u zrak, vrištali tsunamiji, odsvud potresi, ebole, ratni logori, nuklearno naoružanje, siromaštvo, kapitalizam, nepravda, gorka nepravda, a tu je i prenapučenost planeta. A oni, sve znaju i djecu na svijet. Tako da zaboli još stotruko više ta neuzvrćena ljubav, vjećito klanje.

Optimizam je to neodgovorno ponašanje. Svjesniji, snažniji, bolji i cinici odustali su od potomstva. Razotkrilo ih je što su pisali knjige. Tako da zaboli još malo više taj neuzvrćeni život.

Jer ljudi su budale, prepuni neosnovane nade, besmislene hrabrosti, oćajnićke vjere, smiješne ljubavi.

Ipak, ne može se poreći:

Ljudi su prepuni nade, hrabrosti, vjere i ljubavi.

SOUNDTRACK ZA SLIJEPE PUTNIKE

ŠEGRT

toliko svile se odmotava
pod mojom kožom neprekidno
da su me staratelji morali skloniti
u hram
među krčmarsko svećenstvo
tu ćeš, rekli su, mala
učiti pisati nogom po vjetru
i vjetrom po gradskim morima
izučit ćeš vještinu
bacanja letećih olovčica
(da zatvorenih očiju razvežeš pupak
i rasiječeš bradavicu)

vidjela sam kako pjevaju i ljube ludi učitelji
kako preskaču lipu i vodotoranj
ponekad pripiti trče uz zidove kuća
ali ujutro trijezno pometu svoje gole sobe
nježno obuku svoje gole žene i mladiće
povežu ono što je ostalo od kose
u perčin rečenica
i lebde iznad svetih tastatura

prvu sam lekciju svladala iz domaćinstva
složila sam svu svilu u bale
kao u malom dućanu metraže
trebalo mi je trideset godina
još toliko će mi trebati
da razvrstam dugmad riječi
i sve te aplikacije

bojim se, u međuvremenu,
ostarit će učitelji, popušit će svoje lule vjere
a s njima i hrabrost i mudrost

brine me što će se dogoditi s njihovim kostima po čitankama
tu nitko živ više neće moći
sastaviti pjesnika

BOSSANOVA

neka ljeto drhti ispred naših vrata
nemoj mu otvoriti nek umre od želje
mi ćemo se smijati gole i crne
i probavati gospođine haljine
plesat ćemo čitav dan djevojčice
pokraj starog gramofona
lijeno kao mačke
na prstima na petama okret
tvoje su ruke u zraku
moje su ruke na struku
dozivaju nas mornari pod prozorom
oni znaju naša imena
ti si marmelada od šljive
ja od gorke naranče

SAJMENI DAN

imam prekrasnu kćer
danas je u svom kabrioletu
vodim u grad na sajam
nad nama nebo za piknik
uz cestu
ljudi čvrstih vilica
žvaču gume
i podižu šešire na pozdrav

imam prekrasnu djevojčicu
umijesila sam je od svijetlog mesa
od vlastitog zdravlja
noću dok spavamo na jastuku
njena se zlatna kosa
u moju crnu zapliće
a danju se sretne spuštamo do plaže

danas je u svom kabrioletu
vodim na sajam prvi put
kupit ću joj sve što zaželi
šarene zlatne i beskorisne stvari
samo da začujem njen smijeh
zajedno ćemo pjevati na povratku
jednu pjesmu o ptici

kažem vam, imam najdražu kćer
vozim je polako da vidi
svijet koji sam za nju složila
od najsajnijih gradova
a ulicu kojom sam se nekad
spuštala do mora
za nju sam produžila u beskraj

SRIJEDE

srijedama bih te pokupila na izlazu iz ulice
uvijek je bilo oblačno ili vruće
obično je bila užasna gužva na cesti
nikad nije procvjetao neki prizor u prozoru
tako duga kolona i tako ispran krajolik
ništa da nas odvuče od šutnje
stare barem dvadeset godina
što žena poput mene može kazati
čovjeku koji ju je odgojio

srijedama bih te ponekad izgubila u bolnici
ronila sam kroz tijela bolesnih staraca
u uskim hodnicima čekaonica tražeći te
na svim su me odjelima promatrali
kao uljeza iz raja
na povratku je volan bio vlažan od znoja
obično se nisam zadržavala ni minutu dulje
nego što je potrebno
čekalo me toliko toga
trebalo je što prije isplivati na zrak

danas je subota
što li misliš dok ležiš u sobi broj pet između dva neznanca
i čuju se udarci klompi liječnika u noćnoj smjeni
prošle smo srijede spremili tvoje stvari u malu crnu torbu
opet gužva na cesti kroz spaljene panorame
prešli smo preko saga od fine cementne prašine
samo jednom sam te krišom pogledala na semaforu
vidjela dijete

ODLAZAK MALIH ADMIRALA

naša je ulica tiha al noću
čujem kako hrče grad
njegov ravni zvuk u pozadini
i mljackanje kad se okrene na bok
večeras odlaze svi admirali s matejuške
odriješit će male barke
potražiti će novi svijet
tiho dok debeli grad spava
bez pompe sasvim kradom
kliznut će u tamno more
zarezati noćni val
negdje na pučini zabrundat će motori
vonj nafte i ustajalog mora
miris koji se ziba u utrobi broda
vjetar će vratiti u luku
a ujutro
što ćemo mi bez njih
zato je moja škrinja uvijek spremna
na pusti otok ponijela bih
metaforu

BERLINSKA SOBA

mogla bih stanovati u toj velikoj sobi
i čekati da se ljeto pojavi iznad grafita
ovdje je već netko ostavio svoje sandale
- vidim se kako odlazim u njima niz e.strasse
mogla bih biti njemačka glumica
koja se zaljubljuje u sljedećoj sceni
u sjeni bombardera

ali ta se soba oko mene neprestano udaljava
i berlinska me životinja svlači kao noćnu košulju
od mene će ovdje ostati
malo zraka ugaženog u tepih
otisak ugriza na oznojenom jastuku i odlazak
ovdje je spavalo puno žena u prolazu

HUMBERT

Prošlo je i više vremena od onog koje je trebalo
Da može sjesti do tebe i potapšati ti glavu
S obje ruke, sretna, kao bongo. Moj oče, stari ljubavniče.
Počinje period u kojem se u mislima spušta u luku
Uz bedem, ali zavoj je oštar, trga se koža s lijeve plećke i puca karoserija
Ti svakih nekoliko ljeta tražiš ime za svoj brod
Nazoveš je i pitaš za mišljenje, govorate o roditeljima i djeci, o brakovima
Koji su uglavnom sretni i zdravlju, poslovima
Kaže ti: bio si u pravu, zaboravila sam te kao i svoje grudi prije četrnaeste
Na tebe pomisli kad vidi konduktera: bijele hlače, nikad suviše čiste
I češće se vezano uz tebe sjeti tvog malog psa koji je po dugom hodniku
Kuće kotrljao kosti. I vodoskoka.
Ali otkad se dogodila nesreća iz njenih su snova kao miševi pobjegli svi – osim tebe.
I eto te gdje se pokrećeš po čudnom nalogu, njenom
Pušiš i povlačiš klompe na krivim dlakavim nogama
A ona ide pored tebe u košuljici bez rukava
Prekratkoj da joj se ne bi vidjela stražnjica pička bedra
Uzalud je navlači i ti iako ravnodušan uviđaš njen problem
To su samo njeni snovi, ali i na javi bi joj rekao:
Ne brini, normalno hodaj, pa ja idem pored tebe,
Uostalom, moja stara kćeri, moja mlada ljubavnice,
Sami smo na cesti, uostalom.

REP

Ribljí rep, može i rep guštera, bika ili zvijezdin kositreni,
Nedostaje nama, mnogim ženama ili muškarcima. Kitnjast,
Životinjski, ali najbolje oštar mačji ili od nekog psa,
Ozbiljnijeg. Jednostavan rep dao bi mi mjeru. On bi me na koncu držao
Na okupu. Za rep bih se mogla uhvatiti u ovoj odsutnosti oslonca. Sve je
Prašina i sve tekućina, rep bi mogao udarati po tome, lomiti, rep bi mogao stršati Apsolutno.
Zaustaviti me kao čaroliju u prostoru sobe.

Dovršiti me.

Pući točku.

Rep leptira koji se zove lastin rep ili čegrtušin, koji je možda najljepši.

Postojao je atavistički rep koji su u djetinjstvu odstranili

Mom ocu. Rekli su mi da je to bio njegov blizanac, i danas, ako o tome

Razmišljam, to što su rekli sasvim je razumljivo.

Napokon znam što i meni nedostaje, baš kao manje-više svim

Ljudima koje poznajem. Pa i ponekom dobermanu ostane ta čežnja.

Voljela bih za sobom vući sve repove i neumjereno onaj od pauna.

Toliko pravaca, mogućih vršaka kojima bih govorila:

Krajičci. Tad bih bila ustrojena konačno,

Savršena. Znala bih koliko me stane u teglu, koliko

U lakat, u jutro zemlje, na trg, u dvjesta sati,

Nekoliko araka i prijelazni pehar;

I kamo sve to vodim.

Najvažnije: tada bih mogla staviti sol na taj zgodan rep, odvući

Ovaj stol do prozora, cigaretu i laptop. S takvim završetkom

Početi.

Olja Savičević Ivančević

Rođena 1974. u Splitu. Pjesnikinja i spisateljica, uvrštena u mnoge domaće i međunarodne antologije poezije i proze. Knjige su joj prevedene na desetak svjetskih jezika te objavljene u Europi i SAD-u.

Pisala je kolumne u novinama i na portalima, surađuje s kazalištima kao autorica dramskih tekstova, songova i(li) adaptacija (predstave *Baba Jaga je snijela jaje*, *Ružno pače*, *Adio kauboju*, *Čudnovate zgode Šegrta Hlapića*, *Moj prijatelj Mačkodlak*, *Legenda o Beskrajnom moru*, *Som na cilome svitu*, *Šporki Špiro i Neposlušna Tonka*, *Bolje biti bogat i sretan...*), a prema njenim pričama snimljeni su nagrađivani kratkometražni igrani filmovi (*Balavica*, *Sedam neodgovorenih poziva*, *Trešnje*). Prema priči „Pederi“ iz zbirke *Nasmijati psa* objavljena je grafička novela *Ljeto* (Žeželj/Paljan). Živi i radi u Splitu kao slobodna spisateljica.

Za rukopis *Nasmijati psa* nagrađena je Prozakom, dobitnica je prve nagrade Ranko Marinković Večernjeg lista za kratku priču te nagrade Kiklop za zbirku poezije *Kućna pravila*. Roman *Adio kauboju* nagrađen je nagradom T-portala za najbolji roman u Hrvatskoj 2011., kao i nagradom Slobodne Dalmacije za umjetnost Jure Kaštelan. Prema romanu je postavljen istoimeni kazališni komad. Za adaptaciju lutkarske predstave *Čudnovate zgode Šegrta Hlapića* dobila je nagradu Mali Marulić 2013. godine. Istu nagradu dobila je i za dramske tekstove *Moj prijatelj Mačkodlak* (2014) i *Som na cilome svitu* (2015). Roman *Pjevač u noći* dobio je nagradu Libar za vajak Pulskeg sajma knjige (2016). Za svoj književni rad 2018. dobila je regionalnu nagradu festivala Druga prikazna iz Skopja.

Objavila: *Bit će strašno kada ja porastem* (pjesme, 1988); *Vječna djeca* (pjesme, 1993); *Žensko pismo* (pjesme, 1999); *Puzzlerojc* (pjesme, 2006); *Nasmijati psa* (priče, 2006); *Kućna pravila* (pjesme, 2007); *Adio kauboju* (roman, 2010); *Mamasafari (i ostale stvari)* (pjesme, 2012), *Pjevač u noći* (roman, 2016) i *Šporki Špiro i Neposlušna Tonka* (slikovnica, u suradnji sa Svjetlanom Junakovićem, 2017).

Biblioteka Online

knjiga 156

Olja Savičević Ivančević

MAMASAFARI

(i ostale stvari)

© 2019 Olja Savičević Ivančević

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2019

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Krešimir Pintarić

Fotografija

StockSnap / Pixabay.com

ISBN 978-953-345-641-6 (HTML)

ISBN 978-953-345-642-3 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-643-0 (PDF)

ISBN 978-953-345-644-7 (MOBI)

Prvo izdanje

Algoritam, Zagreb, 2012.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture**

Republike Hrvatske.